

Cv
Radovi
Proza
Poetija
Teatar
Kontakt

Portfolio

HRISTINA VASIĆ TOMŠE

Curriculum Vitae

KRISTINA VASIĆ TOMŠE (31. JUL 1984, BEOGRAD) JE POZORIŠNI REŽISER I PREVODILAC. NAKON STUDIJA ŠPANSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI NA FILOLOŠKOM FAKULTETU U BEOGRADU, ZAVRŠILA JE MASTER STUDIJE IZ KATALONSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI U BARSELONI (2009), A POTOM MEDJUNARODNI MASTER IZ OBLASTI SCENSKIH UMETNOSTI NA UNIVERZITETIMA U NICI, SEVILJI I LA KORUNJI (2012). PREVODI SA ŠPANSKOG, KATALONSKOG I PORTUGALSKOG JEZIKA. PORED JEZIKA SA KOJIH PREVODI, GOVORI I ENGLSKI, FRANCUSKI, SLOVENAČKI, ITALIJANSKI I NEMAČKI JEZIK.

Izbor objavljenih prevoda:

Džez, ruže i laste. Priča o pijanisti u Beogradu, Alfonso Kruz. Beograd, 2013.

29 pesama dva katalonska pesnika, Enrik Kazases i Dolors Mikel, u saradnji sa Pauom Borijem, Jelenom Petanović, Sinišom Zdravkovićem, Vladimirom Kopiclom i Milutinom Petrovićem, Beograd: Treći Trg, 2012.

Epic&Majestic, Žaume K. Pons Alorda, u saradnji sa Jelenom Petanović i Silvijom Monrós Stojaković, Beograd: Treći Trg, 2011.

Izabrane pesme Milutina Petrovića, Enesa Halilovića, Borislava Radovića, Nevene Budimir, prevod u saradnji sa Anđelom Ihelmom, *Pèl Capell*, 2010.

Kamen iz odrona, Marija Barbal, Beograd: Arhipelag, 2009.

Metod Gronholm, Žordi Galseran, saradnik na prevodu Milica Inosavljevic, *Treći Trg*, sveska br. 23-24, Beograd, 2009.

Prevodi za pozorište (po naslovu originala):

Réquiem para Lorca. Tekstovi: Federico García Lorca i Rodrigo Marcó del Pont, 2014.

Heidi Blumenfeld, artista profesional. Tekst: Andrej Tomše, 2013.

Jazz, Rosas e Andorinhas. Tekst: Afonso Cruz, 2013.

Ring-side. Tekst: Daniel Veronese, 2013.

A fotografia (a história do vampiro de Belgrado). Tekst: Gonçalo M. Tavares, 2011.

Búfals (una faula urbana). Tekst: Pau Miró, 2010.

El mètode Grönholm. Tekst: Jordi Galceran, 2008.

Olvido García Valdés

Federico García Lorca

Afonso Cruz

Jaume C. Pons Alorda

Maria Barbal

Vladimir Kopicel

RADOVI

Daniel Veronese

Dolors Miquel

Jordi Galceran

Milutin Petrovic

Enes Halilovic

Fernando Arrabal

Gonçalo M. Tavares

Pau Miró

Empoae Molina

Josep Carner

Džez, ruže i laste **Afonso Kruz**

Priču *Džez, ruže i laste*.

Priča o pijanisti u Beogradu
portugalskog autora Afonsa Kruza
(Afonso Cruz, 1971) u prevodu
na srpski objavio je, oktobra 2013,
Centar za portugalski jezik
u Beogradu. Štampani primerici
priče podeljeni su posetiocima
XXIX Beogradskog džez festivala
za vreme koncerta portugalskog
pijaniste Žulija Rezendea.

Naslov originala:

Afonso Cruz,
Jazz, Rosas e Andorinhas

Odlomak:

Afonso Kruz, *Džez, ruže i laste*.
Priča o pijanisti u Beogradu,
prevod Hristina Vasić,
Beograd, 2013.
str. 5.

Dana kada su se rastali, Erik Gould je lagano otvorio vrata koja izlaze na ulicu i uputio se ka parku. Zaustavio se ispred cvećnjaka. Izvukao je kaiš, svukao pantalone, zatim džemper, pa potkošulju, pa čarape. Ostao je go usred cveća. Nagnuo se i zario ruke u ružičnjak. Grlio je ruže i milovao ih sve dok nisu počele da mu krvare šake, ruke, grudi, usne, ud, lice, i sve dok više nije mogao da podnese bol zaboden u meso.

Vratio se kući i polivao telo alkoholom dok je vrištao. Odmah potom je legao i spavao više od osamnaest sati. Kada se probudio, u čitavom telu osećao je bolove koji su mu cedili meso kao da od njega prave sok.

Rane od ružinog trnja zarasle su nakon nedelju dana i nestale. Gould nije mislio ni na šta drugo do na svoju ženu i tako je nastavio, kao da rane od ruža zapravo nikada nisu ni zarasle. Nokti na nogama su mu istrulili, mašta mu je šljonula kao prezrela jabuka, tonovi na klaviru zaudarali su na bud. Dirke je udarao umesto da po njima svira. No, ipak je sedao za klavir i mislio da bi bilo moguće svirati kao krotioci zmija, i tako izazvati povratak svoje žene. Ponekad bi svirao bez prestanka duže od jednog dana. Gouldovi snovi bili su način da se Elizaveta skrasi u njegovoj glavi. Nije mislio ni na šta drugo što ne beše Elizaveta.

Godine su se nizale, bili su to ožiljci od trista šezdeset i nešto dana, ali njegova nada nije jenjavala. Gasio je cigarete sebi o ruke i taj bol mu je pričinjavao neku vrstu radosti. Kada je izlazio, čak i kad njegovo odsustvo nije trajalo duže od par minuta, telefonirao bi kući. Zastajao je gde god je postojao neki telefon i okretao svoj kućni broj. Slušao je kako zvoni i spuštao slušalicu pošto se niko nije javljao. Verovao je da bi Elizaveta mogla da se vrati kad on nije kod kuće da je dočeka i izljubi od stopala pa sve do srca.

Kamen iz odrona
Marija Barbal

Prevod romana *Kamen iz odrona* katalonske spisateljice Marije Barbal (Maria Barbal, 1949) objavila je, na jesen 2009. godine u Beogradu, Izdavačka kuća "Arhipelag". Prevod i izdavanje romana na srpskom jeziku podržao je Institut Ramon Ljulj iz Barselone.

Naslov originala:
Maria Barbal,
Pedra de tartera

Odlomak:
Marija Barbal, *Kamen iz odrona*,
prevod Hristina Vasić,
Beograd: Arhipelag, 2009,
str. 109-110.

ISBN: 978-86-86933-59-1

Da sam se samo usudila da kažem: Pustite me da ostanem ovde, hoću da umrem na ovoj zemlji, ne bih ništa postigla. Čula bih kako sam kukavica, i šta ću raditi sama u tako velikoj kući. A ničemu mi ne bi služilo ni da sam dodala da je to moja kuća i da sam na toj zemlji proživela čitav svoj život... Nisam ništa rekla, kao da sam se u potpunosti slagala, baš kao da me vest nije nimalo zatekla.

Shvatila sam da nije istina da sam to mirno prihvatila i da nisam želela život. Nakon što smo otišli, život je za mene bio način da ostanem blizu mesta na kom su mi rekli da je sahranjen Žaume, da hodam bez imalo žurbe, da radim bez poleta, da pustim ljude da pričaju, da sačuvam ono što nas je toliko koštalo da steknemo. Toliko truda, toliko štednje, toliko nesreće. Sada smo zatvarali vrata i išli niz put, mnogo dalje no što je bila Nogera, išli smo više od dva puta dužim putem.

Zgrada sa sedam spratova, rekao je, a ja sam je zamišljala visokom do neba.

Nisam želela da se odvojim od svog sina, to nipošto, ali u obećanja da ćemo se vratiti kada sve krene na bolje, nisam mogla da verujem. Navirale su mi u glavu reči koje mi je tetka rekla mnogo pre nego što će umreti, pre deset godina možda. Još su devojčice bile kod kuće. Ne znam kako je tekao razgovor, ali ona je rekla da mi već nećemo umreti u toj kući, da je život bio isuviše težak u tim selima i da omladina, koja je tada dolazila u sela, neće hteti to da podnosi. Sećam se da joj ja, kao po običaju, nisam protivrečila, ali su mi te reči delovale potpuno van pameti.

Kamen iz odrona
Marija Barbal

Pomislila sam u sebi da je u pitanju starost koja ju je navela da vidi svet izmenjenim. Malo nakon toga, Elvira joj je dala za pravo odbivši svoje pravo na nasledstvo; nisam umela to da shvatim tada, jer sam računala na sve druge i činilo mi se, mučenici, da je to mnogo ljudi. Jedan oblak uspomena ispunjavao je svaki delić svake prostorije. Polagano, ostaće beličasti omotač, bez lica i reči.

Kad moje sećanje bude videlo da se oblak rastače u slabu kišu, umreće jedan deo porodičnog života. Ti gvozdeni kreveti i oskudne slike sa uzglavlja, neravni zidovi i veliki, drveni sto s dve klupe sa strane, neće više nikoga čekati ko bi došao da na njima odmori svoje kosti. Prekriće se prašinom i paučinom dok prva oluja ne otvori prvu pukotinu, jedna mala priča ostaće iza i, ako se neko jednog dana seti nje i ispriča je, jedne nasmejane oči netremice će ga gledati.

Prošlo je vreme, jadni starče, ko još danas priča takve priče!

Fotografija (priča o vampiru iz Beograda)

Gonsalo M. Tavares

Srpski prevod priče

Fotografija (priča o vampiru iz Beograda), nastao je povodom gostovanja portugalskog jezika na Sajmu knjiga u Beogradu 2011.

Tada je njen autor, portugalski pisac Gonsalo M. Tavares (Gonçalo M. Tavares, 1970), posetio Beograd i prisustvovao inscenaciji ove priče u španskom baru Casa García. Ovaj mini performans režirale su Dina Radoman i Hristina Vasić, a u njemu su igrali glumci Miloš Đorđević, Maja Randić i Dušan Pavlović.

Naslov originala:

Gonçalo M. Tavares,
Fotografia (a história do vampiro de Belgrado)

Odlomak je iz

radnog izdanja prevoda
Vesne Vidaković i Hristine Vasić.

1. Jedna žena, odbegla iz prihvatilišta, otišla je na glavnu stanicu i ukrala lokomotivu kako bi krenula u potragu za svojim dragim, dragim koji je u to vreme već bio otišao od nje. Ova mala priča pojavljuje se u nekoj knjizi.

Treba razmisliti o tome. Ukradeš voz da bi tražio neku osobu. Pokušaj da nađeš nekoga služeći se nečim što ide samo pravom linijom.

Nije reč o krađi konja, bicikla, nečega što može da skrene udesno ili ulevo. Radi se, oh da!, o krađi lokomotive, jedne ogromne bučne mašine koja se kreće po šinama.

To je, na izvestan način, uradila i Jelena Nikolić na kraju ove priče, obeležena kontaktom sa Radislavom Gunvazom Vujikom, vampirom. (...)

3. Ako je sa jedne strane, sa spoljne strane vrata, noć sa predelom činila jedan noćni predeo, sa druge strane noć je bila opsceno neobična.

Sa ove đavolaste strane (reč koja podrazumeva duplu količinu zla koje postoji u nekom prostoru tek potpuno đavolskom. Đavolast: još teže za definisati, dakle), u ovom prostoru, strast je tresla mali globus koji je neko pažljivo smestio na sto za ručavanje. Ljuljanjem koje se od brzih pokreta snošaja prenosilo na drveni pod, zatim na nogare stola i, najzad, na globus, tresući, kao nikad do tad, obalu Afrike, centar Evrope, Ameriku i celu kuglu tako solidarno i sinhronizovano kako nikad ni najjači zemljotres nije uspeo. Đavolast, jeste, ali kojim imenom nazvati njega i nju?

Ona je bila prostitutka koja nije pročitala jednu od prvih zabeleški u dnevniku svog partnera; partnera u toj sasvim određenoj misiji izvlačenja zadovoljstva iz onih delova tela koji su se milenijumima specijalizovali u tome, u stvaranju zadovoljstva, Radislav Gunvaz Vujik, beše ime njenog partnera koji je, ispod datuma 12. septembar, napisao, na način za koji se tek kasnije ispostavilo koliko je eksplicitan, a u isto vreme, koliko dvosmislen bio: VOLIM KRV, volim krv, volim krv.

Naučite da degustirate vina **Empar Moline**

Na prevodu ove komične priče katalonske spisateljice Empar Moline (Empar Moliner, 1966) radila su četiri mlada prevodioca, tada još uvek studenta na kursu katalonskog jezika na Filološkom fakultetu u Beogradu. Ovaj prevod objavljen je u monografskom broju časopisa *Treći Trg*, koji u celini posvećen književnosti na katalonskom jeziku.

Naslov originala:
Empar Moliner,
Aprenqui a tastar vins

Odlomak:
Empar Moline,
"Naučite da degustirate vina",
prevod Hristina Vasić, Ivanka Jesić,
Vladimir Bodjanec i
Milica Inosavljević,
u *Treći Trg* (sveska 23-24),
Beograd: Treći Trg, 2009,
str. 87-89.

- Izvolite - kaže gospođa Salmeron. I pruža bocu vina od nekih devet evra gospođi Bioska.
- Stavite ga na hladno mesto.
- Gospođa Bioska zagleda etiketu i polupoderanu cenu:**
- Uh! Ne znam zbog čega, ali mislila sam da ćete doneti neko od onih vina sa kursa.
- Porodice Salmeron i Bioska su se upoznale na jednom kursu degustacije vina. Od prvog dana gospođa Salmeron je pokušavala da sedne pored gospođe Bioska, i gospođa Bioska ih je, na kraju, pozvala na večeru. Salmeronovi su došli veoma do- terani. Bračni par Bioska ih je, nasuprot, dočekao u kućnoj garderobi: ona nosi belu trenerku, a on iscepane farmerke i majicu sa crtežom crne ovce među belim ovcama.**
- Marija! - viče gospodin Bioska. Otvaraju se jedna vratanica manja od ostalih i pojavljuje se kućna pomoćnica. Salmeronovi joj daju torbu i jakne.
- Uđite - poziva ih gospođa Bioska.
- Prate je iznenađeni. Naravno da su zamišljali da je porodica Bioska bogata, ali ne i da imaju kućnu pomoćnicu, niti tako luksuzan stan. Taj čovek je, naime, uvek neobrijan i koristi veliki mobilni telefon, koji je izašao iz mode. Svuda naokolo su starinske škrinje na kojima se nalaze vazne. Pored njih su podne lampe, a iza su sofe i fotelje bele boje.**
- Jedna beba obučena u pidžamu igra se na tepihu u trpezariji.**
- Alvare, šta radiš ti ovde? - upita majka kada ga vidi. Podiže ga ispod pazuha.
- Jesi li si se ukakio?
- Kako samo znaju to da urade... - kaže gospođa Salmeron, tek da nešto kaže.
- Gospođa Bioska podiže dete i omiriše pelenu.**

Naučite da degustirate vina
Empar Moline

- Naravno da si se ukakio. Uf, i te kako si se ukakio... - i od gađenja coknu jezikom.

- Ukakio se? - začudi se muž. - Ali tek što sam ga presvukao!

Ona mu dodaje dete i čovek ga isto tako podiže ispod pazuha, prodrma ga, podiže ga i omiriše pelenu. (Gospodin Salmeron pomisli na kurs degustacije.) Potvrđuje: mali se uneredio.

- Presvuci ga ti, *amore* - zamoli ga žena. - Ja pazim na večeru.

Gospođa Salmeron se čudi kako to da kućna pomoćnica nije zadužena za dete, ali to ne govori.

Odlazi za gospođom Bioska u kuhinju. Zna da se ona razume u moderno kulinarstvo, o kome uvek priča, i zamišlja da će večerati sve same specijalitete. Rekla je svom mužu da prihvati šta god mu donesu i da ne napravi izraz gađenja, a posebno da čuti ako ostane gladan.

Ali već vidi da večera ne može biti jednostavnija. Čini joj se ima hladna supa i jagnjeća rebarca.

- Pomoći ću ti ja - nudi se. - Šta da radim? Ti kaži.

- Kakva hiperaktivnost - žali se gospođa Bioska osmehujući se. Idi ti u trpezariju, ajde, pomaže mi Fili.

U perionici, koja je povezana sa kuhinjom, nalazi se pas. Domaćica ga pušta da izađe i od škriputavog zvuka koji proizvode njegovi nokti po parketu gospođa Salmeron stisnu zube od gađenja. Crn je, veliki, i rep i uši su mu odsečeni. Počinje nekontrolisano da laje pred njom, pa je gospođa Bioska primorana da ga ponovo zatvori. Režanje u znak protesta traje dosta dugo.

- Niste mu se dopali - kaže gospođa Bioska u šali.

Ali, gospođa Salmeron se oseća uvređenom. Koristi priliku da pređe u trpezariju, gde gospodin Salmeron, izvaljen na sofi, gleda u plafon. Gospodin Bioska je otišao da presvuče dete.

- Rekao mi je nešto - prošaputa on.

- Šta?

Naučite da degustirate vina
Empar Moline

- Da za tri dana idu na kongres psihijatarata, a delimično i na odmor, i ostavljaju dete kod njegovih roditelja, ali...

- Zar nemaju siterku?

Gospodin Salmeron iziritirano prevrnu očima. Ljuti ga što je njegova žena usvojila jezik i manire porodice Bioska sa tolikom lakoćom. Sigurno je jednog dana na kursu čula da je ova druga pričala o siterki, i sada, da bi bila kao i ona, isto tako govori. Zar ne postoji reč kao dadilja, zar se mora reći siterka? Zašto siromašiti jezik?

- I nemaju nikoga ko će im izvoditi psa - nastavi. - Sve mi se nešto čini da će to nas zamoliti.

Gospodin Bioska se već vratio:

- Nemojte nikada da imate decu, ako boga znate.

To kaže tek da bi nešto rekao, ali gospođa Salmeron misli da je to tema razgovora i pristupa joj sa ushićenjem.

- Pa, mi smo to imali u planu. Ali, da bi se to desilo, jednod nas dvoje bi trebalo da prestane da radi, tako da...

Gospodin Salmeron postaje nervozan. Prošlo je pola jedanaest i odavno je trebalo da večera. Dobar je čovek, simpatičan, ali ako ne jede kada je navikao, postane bezobrazan i agresivan. Kako bi zavarao glad, gricka čips iz tamne drvene činije, koja se nalazi ispod knjige:

Alhemičar vatre.

- Kupujemo ga u jednoj maloj prodavničici delikatesa.

Oni ga prave. Ručno.- izjavi gospodin Bioska.

Muljanje Žuzep Karne

Kratka priča *Muljanje* je deo zbirke *Ljudske osobine* klasika katalonske književnosti Žuzepa Karnea (Josep Carner, 1884 - 1970). Njen prevod na srpski nastao je 2009. godine u Barseloni i za sada nije objavljen.

Naslov originala:
Josep Carner,
Sucar-hi

Prevod priče Hristine Vasić dat je u celini. Sva prava prevoda zadržava prevodilac.

Reklo bi se da su peciva naš kulinarski ideal. Zapanjujuća većina naših ljudi nesposobna je da pojede zalogaj dvopeka namazan margarinom, i popije gutljaj kafe sa mlekom. Oni moraju da umaču hleb u kafu s mlekom. Njihov ideal je da namirnice, u trenutku gutanja, poseduju labavu konzistenciju natopljenog hleba. Možda ih na to navodi propadanje zuba. Možda je u pitanju virtuozičnost srkanja, koji je takođe veoma u modi. Ko se navikne da umače, više ne prestaje. Upoznao sam ljude koji su umakali hleb u supu ili keks u limunadu. Naravno da ih nema toliko kao onih koji umaču sredinu u sokove, i kriške breskve u dobro vino; ali uvek postoji znatan broj operacija ovog tipa u nutritivnoj istoriji jednog Katalonca. Ovo uživanje u skvašenoj hrani, ili u piću unutar koga se nalaze mesnati komadići, ukazuje, svakako, na jedan društveno primitivan život. Razlikovanje rodova uvek se smatralo napretkom. Jesti znač jesti a piti - piti. Razumno je smenjivati ove dve stvari, a nakaradno praviti od njih jednu jedinu hibridnu radnju. Umakanje, uz svu brigu o određenom stepenu razmekšavanja, uz eventualno kidanje uronjene materije, uz kapanje zbog uspinjanja prekusnog testa, uz fatalno polivanje spoljašnjeg dela usta, stigavši do ulaza, predstavlja jednu mehaniku koja tako lako otkriva naše urođeno varvarstvo, da se jednom jedan drag mi prijatelj zaljubio, i to sa razlogom, u damu koja je u to vreme bila najlepša u Barseloni, samo zbog suptilnog, produhovljenog načina na koji je ova blistava kreatura umakala vrh špargli, kao da ga ne pokvasi, i mažnjavala ga, a da joj se ne otrgne. Jer uobičajen pokret onoga koji umače je da najpre namesti usta u obliku slova O i zabaci glavu malo unazad kako bi primila amorfnu masu, koja se trijumfalno uzdiže u visinu nosa i nikada se ne usisava bez anksiozne zvučnosti.

Muljanje
Žuzep Karne

No, ideal umakanja deluje još i podnošljivije negoli ideal "muljanja". Neporecivo je da postoji određena veza između njih dvoje. Ljubav prema mekim stvarima, manija srkanja, radost zbog štapića koji se raspada u nekom pretopu ili zbog uštipka potpuno premazanog paradajzom, odražavaju određeno stanje porodičnog veselja, benignog opadanja energije, razuzdanog i trijumfalnog domaćinizma. Ovo stanje duha nikako nije naklonjeno velikim inicijativama. Niko ne može da zamisli Napoleona kako potapa piškotice u čokoladu. Bez odlučne želje i dominantnog duha čoveka s kojim se nije šaliti i koji jede biftek, nećete voditi ništa drugo do jedan skroman ili parazitski život. Najveći broj banaka u jednoj zemlji su strane. Gradska ili državna preduzeća sa sigurnom zaradom su strana. Velika anonimna društva ne postoje, može se reći. Ljudi tegle kako bi osigurali sebi umak, ali umak je individualna stvar. Umesto kanala imamo vodenična kola, umesto radnika u automobilima, kao u Sjedinjenim državama, čovek gleda gospodu u kočjama.

Ljudi tegle ili ne tegle. Za svakog ko ne poseduje unutrašnju disciplinu određene snage, veliko je iskušenje zameniti stari inventar neke prodavničice za pristupanje nekom mutnom poslu, za "muljanje". Da bi se "muljalo" ne treba biti posebno sposoban za bilo šta. Ali svi znamo da pregršt fakultetskih profesora živi od udžbenika, sijaset funkcionera od olakšica i ustupaka, a gomila novinara od gradske vlade. Oni koji umaču slatki su prema onima koji "muljaju". Čovek koji umače stara se o svemu, a naročito o tome da na ovom svetu niko ne može biti heroj. Ja, lično, više volim apača nego li čoveka koji "mulja". Više volim udarce anarhije u akciji negoli mirnu i nedefinisanu anarhiju. I čini mi se da, baš iz ovog ugla, ovaj grad ponižava, grad u kome se dobri ljudi, umačući komad nečega u šoljicu ma čega drugog, smeju otkrovenjima nekih humoristiških nedeljnika koji u osnovi sadrže, gotovo isključivo, odsečne komentare o čelnicima suprotstavljene partije koji "muljaju".

Prevodi pesama španske pesnikinje Olvido Garsija Valdes (Olvido García Valdés, 1950) objavljeni su u festivalskoj svesci VIII Beogradskog festivala poezije i knjige. Pesnikinja je, maja 2014. godine, bila jedan od gostujućih autora Festivala. Izdavač i organizator festivala: Treći Trg, Beograd.

*

**Apatija, bes, šiljci
bumeranga, iz hica
koji se vraća u meso, pod
izgrizeni nokat. San sa druge strane
predlaže drugi pravac,
uklanjanje gneva i bespomoćnosti.
U snu sam se našla
i nisam bila baš sasvim ja,
crna linija, margina, a zatim
topli kolorit slasne
radosti, svetlo oka. Pesma je išla
tamo, gde neželjeno
stigne do nežnosti, donese
beg ili napad, raspoloženje pripitomi.**

Izabrane pesme
Olvido Garsija Valdes

*

**u kući se krijem u slučaju da neko
poželi da me vidi da me ne vidi
krijem se sada
kad je decembar i svetlost
ugašena
(je l' to
ti dozivaš nesreću?
- nesrećo, dođi - ti?)
životinjski vonj iz jazbine
u kojoj je zima u kojoj
zidovi i crna sudba
u ritama**

Izabrane pesme
Olvido Garsija Valdes

*

Podigneš oči i ptice, slučajno,
prelete nebom a zbog vazduha je ono
odsutno. Svetlost koja nas umiruje,
od slučajnosti i noći potiče
ta prozračnost, pesma koja dopire
bez muzike, jer je unutar
muzike. I kratka. Proživljava se
u tim očima. Širi se
leptirica pepeljasta kao
lepeza ćurana. *Anima 11*. To je ostalo
od ljubavi, oko i nožice. Vide blaga
svetlosti, u kojima su sneg
i grad i rosa i kiša. Čaša
od kristala, tama nerešena.

Reci mi,

dođi mi noćas u san na tren,
dođi da te čujem, uz lako cveće
porani do mene cvrkutom
kosa, jer ceo tvoj život beše teško
(bolno, bolesno) delanje, sem ovih godina
(duša srca, pesme) poslenjih.

*

Udoše da se sklone sa vetra u toplu
svetlost sveća; ljubav je ljubiti
balu sa lica, ljubav je ljubiti
neprelazno. Kako već bela
kosa, kako zatvoren
pogled. Neprelazni
koren, ali koren koji teče
kao što teče tečno telo
puža nepokretnog
koje hrani spokojnog
svica, hranljiva bala
za glistu
iz hladnog
u toplo.

*

životinje se kreću, miš,
na primer, odozgo na dole,
po venjku loze i jasmina
do udubljenja na zidini
od kamena,
oprezno se kreće
iznad glava, vitkog stasa i duga
repa (i, gde je jedan, tu je), taj
prvi stanovnik sa zmijom i ostalima

Zbirka pesama katalonskog pesnika Žaumea K. Pons Alorde (Jaume C. Pons Alorda, 1984) objavljena je nakon IV Beogradskog festivala poezije i knjige, na kome je Žaume dobio nagradu za najboljeg pesnika Festivala. Prevod je objavljen 2011.

Naslov originala:
Jaume C. Pons Alorda,
Epic & Majestic

Prevodi pesama preuzeti su iz: Žaume S. Pons Alorda, *Epic & Majestic*, prevod Hristina Vasić, Jelena Petanović i Silvia Monrós Stojaković, Beograd: Treći Trg, 2011, str. 5, 7, 45, 35, 89, 91, 41.

ISBN: 978-86-86337-45-0

Epic & Majestic
Žaume K. Pons Alorda

*

**Video sam beskraj pred sobom,
i imao je moje lice.**

*

**Želim jedan uzvišeniji
pogreb, tamo gde se vilenjak
čestiti još uvek preispituje
o svemu što se dogodilo
pri cepanju. Ne izgubljen
već priželjkivan, jer biće je
samo jedna kâda kostiju
koja vri u njemu, konačna
laboratorija seni.
Plačući, jedan čovek napušta u
tišini alhemijski predeo
dok riba liže, ljubomorno,
dlakavi pol device
i sve poprima oblik
stvari koje su posmatrane.**

*

**Plesao sam sa tobom,
zavidni ugljene, duboko te poštovao
i ti si taj kome sam se uputio
kada sam se pokušao spasti
rasa mržnje. Ali odanost
tolika nije dovoljna: "Tvog brata
je ubila smola. Njegove oči
su voćke sada. Sve je prekriveno
mlekom drveća. Čuješ li
kako pevaju? *Ding, Dong, Wet -
Drang, Dring, Wala!*"
Ugljen teče između tla,
Taman ko ptica, mračan ko noć, mrk kao ugalj
koji se pali u našim očima.
Ugljen, sve se može objasniti
putem hemije, a ako nešto
i ostane od ove podele,
sigurno je san.**

Epic & Majestic
Žaume K. Pons Alorda

*

Ritual tople vode
iznad snova
poseduje nešto biblijsko,
svakodnevno sveto čudo,
jevandjelje ljudsko
ili stalni ples
sa elementima.
Oh, staro i svakodnevno
uskrснуće redovno!

*

Unutrašnji konj

Ja sam Rat Nežnosti, Rat Žara, Rat Mutne Gustine, Rat Zanosa. Ja sam pička tamne hranilje. Ja sam grudi reciklaže u času spaljivanja. Ja sam epski čovek primeran, borac i plačljivac, koji na sred okeana pokušava da ulovi poslednju ribu ljubavi. Ja sam svi ljudi koji su umrli u svim vekovima, sva krvoprolića, sve tame stvaranja imena noći. Ja sam stvaralac *Knjige Uzvišenog*. Ja sam unutrašnji konj koji juri i očajava zbog pesme o tvojim grudima. Ja sam konj koji se u meni bori da bi mogao izići.

*

Moćna li je snaga tmine.
Nakon nove vladavine
smole u očima, ućutkanih plemena,
mračnih konja moje tajne,
petlova koji plaču, usklika
užasa: žito više nije hleb
života, smrt je.

*

Svojevoljno prizivam ne-svetlost,
naoružan jedino golotinjom, u
potrazi za kosmičkom samoćom.
Posle nekakvog magneizma,
ulazim u senku, u dubinu,
kao čovek koji se plaši.

Sisarke sa buvom
Dolors Mikel

Izbor poezije katalonske pesnikinje Dolors Mikel (Dolors Miquel, 1960) preveden je na srpski jezik tokom prevodilačke radionice u Sremskim Karlovcima, juna 2011. Tom prilikom, pesnikinja je učestvovala u izradi prevoda zajedno sa prevodiocima (Jelena Petanović, Hristina Vasić, Pau Bori i Siniša Zdravković) i savremenim srpskim pesnicima M. Petrovićem i V. Kopiclom. Prevode je objavio Treći Trg.

Naslov originala:
Dolors Miquel,
Mamíferes amb puça

Prevod pesme uzet je iz:
Enrik Kazases i Dolors Mikel,
29 pesama dva katalonska pesnika,
prevod: grupa prevodilaca i pesnika.
Beograd: Treći Trg, 2011, str. 49.

ISBN: 978-86-86337-64-1

Sisarke sa buvom

**Ja, Bog, sisarka,
sa čuđenjem gledam sav svet i nevidljive stvari
i gledam buvu na stomaku moje kuje.
Gleda li i ona mene
sa istom duhovnom radošću?
Hoće li se ta buva drznuti da postavi hipotezu
o trojnoj prirodi sveta?
Hoće li beskrajno poželeti ljubav
i nazvati je Bog? Bog, Bog.
Nazvati je Bog u jednoj pesmi
poreklom od mikroba što mirno leže na buvinom stomaku
i ispod i iznad njega, do moje ruke pa čak i dalje?**

Sisarke sa buvom
Dolors Mikel

Oseća li se buva beskrajno moćnom
na stomaku moje kuje?
Pomišlja li da uništi šumu nežnih, dugih dlaka
koje jesen čupa i pune mi kuću pramenovima?
Pomišlja li na nuklearni rat?
Oseća li buva zapadnjačku prazninu vekova?
Ide li kod psihoterapeuta ili psihijatra
kad oseti da je predmet upornog pogleda?
Krivi li svog oca ili majku, ta buva, za takvu neurozu?
Ili me naziva Boginjom? Ili još gore:
naziva li Boginjom moju kuju, misli li
da je kći moje kuje?
Postavlja li sebi tako glupa pitanja kao ja?
Razapinje li druge buve?

Povik ka Rimu
Federiko Garsija Lorka

Oda *Povik ka Rimu* iz zbirke *Pesnik u Njujorku* pesnika Federika Garsija Lorke (Federico García Lorca, 1898-1936) jedna je od pesama koje ulaze u sastav dramaturgije za predstavu *Rekvijem za Lorku* (2014), u režiji Hristine Vasić i izvođenju Rodriga Marko del Ponta. Prevod nije objavljen.

Naslov originala:
Federico García Lorca,
Grito hacia Roma

Prevod pesme preuzet je iz radne verzije prevoda Hristine Vasić.

**Stambeni blokovi blago ranjeni
finim sabljicama od srebra,
oblaci koje cepa koralna ruka
koja na plećima nosi badem vatre,
ribe od arsenika kao ajkule,
ajkule kao kapi plača da gomilu zaslepe,
ruže koje ranjavaju
i igle ubodene u cevčice krvi,
neprijateljski svetovi i ljubavi prekrivene crvima,
pašće po tebi. Pašće po velikoj kupoli
koju zejtinom mažu jezici armije
gde jedan čovek mokri po blistavom
golubu
i pljuje tucani ugalj
okružen silnim zvonicima.**

Povik ka Rimu
Federiko Garsija Lorka

Jer nema više nikog da deli hleb i vino,
nikoga da gaji travu u ustima mrtvaca,
nikoga da prostire platna počinka,
nikog da oplakuje rane slonova.
Postoji samo milion kovača
koji kuju okove još nerođenoj deci.
Postoji samo milion stolara
koji prave kovčege bez krsta.
Postoji samo gomila koja kuka
i razdrnjuje odeću iščekujući metak.
Čovek koji prezire goluba trebalo bi da govori,
da više nag između stubova,
da udari sebi leproznu injekciju
i plače zastrašujućim plačem
koji topi njegovo prstenje i telefone od dijamanta.
Ali čovek u belom
ne poznaje tajnu klasja,
ne poznaje jauk porodilje
ne zna da Hrist još uvek može da napoji žedne,
ne zna da novac spaljuje poljubac čuda
i daje krv jagnjeta glupom kljunu fazana.

Povik ka Rimu
Federiko Garsija Lorka

Učitelji uče decu
o čudesnoj svetlosti koja dolazi sa brda;
ali to što zapravo dopire odande skup je slivnika
u kojima vrište mračne nimfe kolere.
Učitelji pobožno pokazuju ogromne kupole okadene;
ali pod kipovima nema ljubavi,
nema ljubavi pod očima od trajnog kristala.
Ljubav je u telima koje žeđ razdire,
u malenoj kolibi koja se poplavi opire;
ljubav je u jarku u kom se bore zmije
gladi,
u tužnom moru koje ljuljuška leševe galebova
i u najmračnijem, oštrom poljupcu pod jastucima.
Ali starac prozirnih ruku
reći će: ljubav, ljubav, ljubav,
uz odobravanje miliona smrtnika;
reći će: ljubav, ljubav, ljubav,
u vezenoj svili uzdrhtaloj od nežnosti;
reći će: mir, mir, mir,
u zveketu noževa i bombi dinamita;
reći će: ljubav, ljubav, ljubav,
sve dok mu usne ne postanu od srebra.

Povik ka Rimu
Federiko Garsija Lorca

A u tom, a u tom, jaoj!, a u tom
crnci što čiste pljuvaonice,
momci što drhte pod bledim gnevom direktora,
žene što se dave u mineralnim uljima,
gomila sa čekićem, violinom ili oblakom
mora da viče makar joj prosuli mozak o zid,
mora da viče pred kupolama,
mora da viče luda od vatre,
mora da viče luda od snega,
mora da viče glave pune izmeta,
mora da viče kao sve noći skupa,
mora da viče razularenim glasom
sve dok se gradovi ne zatresu kao devojčice
i ne razvale se zatvori ulja i muzike,
jer mi hoćemo hleb naš nasušni,
cvet gromotulje i stalnu nežnost okrunjenu,
jer mi hoćemo da bude volja Zemlje
koja daje plodove za svakoga.

Jedno od velikih dela savremene katalonske dramaturgije je komad *Metod Gronholm* dramaturga Žordija Galserana (Jordi Galceran, 1964). Prevod ovog komada na srpski nastao je za potrebe studentske pozorišne trupe Teatro Dislocado iz Beograda. Odlomak prevoda objavljen je u monografskom broju časopisa *Treći Trg*, posvećenom katalonskoj književnosti. Saradnica na prevodu bila je Milica Inosavljević.

Naslov originala:
Jordi Galceran,
El mètode Grönholm

Odlomak:
Žordi Galseran,
"Metod Gronholm",
u *Treći Trg* (sveska 23-24),
Beograd: Treći Trg, 2009,
str. 112-116.

Sala za prijem u jednom preduzeću. Kvalitetan nameštaj. Parket. Zidovi obloženi drvetom.

Na stolu, flaše s vodom i četiri čaše. Miroova tapiserija na zidu.

U dnu scene, dvokrilna vrata. Sa bočne strane, manja vrata. Veliki prozor propušta poslednju svetlost kasnog popodneva. Kroz prozor se vidi nebo. Naslućujemo da se sala nalazi na visini.

Na jednoj od stolica sedi FERAN AUŽE, čovek od oko trideset i osam godina. Privlačan. Elegantno i moderno odeven. Ispred njega, na stolu, akten-tašna.

Nakon nekoliko sekundi, FERAN gleda na sat, vadi iz tašne dnevne novine iz oblasti ekonomije i počinje da ih lista. Zvoni mobilni telefon. FERAN ustaje sa fotelje i javlja se.

FERAN, na mobilni: Da?... Čao, mali... Tu sam. Evo čekam...

Kroz dvokrilna vrata ulazi ENRIK FON. Izgleda da ga FERAN ne vidi.

FERAN: Dođavola, večeras na večeru?... A što mi ništa nisi rekao? Ne, neću doći. Ne znam, kako hoćeš... Ne pada mi na pamet da ližem dupe tim Japancima za sitnu kintu. Slušaj, samo što mi nisu dali posao do jaja, tako da, što se mene tiče, možeš im reći da se nose... Dopizdelo mi je da svlačim pantalone pred tim drkadžijama. Nikad više. Kunem ti se.

FERAN ugleda ENRIKA.

FERAN, na mobilni: Moram da idem.

FERAN odlaze mobilni. ENRIK je krupan čovek koji je prešao četrdesetu. Takođe nosi odelo, ali ne tako moderno kao FERANOVO. U ruci akten tašna, pohabanija od FERANOVE.

ENRIK: Dobar dan.

FERAN: Dobar dan.

Metod Gronholm
Žordi Galseran

ENRIK: Rekli su mi da je intervju ovde...

FERAN: Da, i meni.

ENRIK: Vi ste iz preduzeća...?

FERAN: Ne, ne. Ja sam kandidat za...

ENRIK: Ah, ja isto.

FERAN: Drago mi je.

ENRIK: Takođe.

Rukuju se. ENRIK spušta svoju tašnu na sto. Nekoliko sekundi tišine.

ENRIK: Jesu li ti nešto objasnili?

FERAN: Ne. Ništa.

ENRIK: Zanimljivo, sve u svemu, zar ne?

FERAN: Da.

ENRIK: Nekonvencionalne tehnike.

FERAN: Izgleda.

ENRIK: Kad su mi predložili... Ne znam. Nije... uobičajeno. A šta, bićemo nas dvojica?

FERAN: Ne znam. Ima četiri čaše.

ENRIK: Možda su za ove što treba da nas intervjuišu.

FERAN: Možda.

ENRIK: Ovo sa zajedničkim intervjuom je malo... pa u najmanju ruku, originalno. Posebno za posao ovog nivoa. Obično je sve mnogo poverljivije.

FERAN: Meni ovo...

Metod Gronholm
Žordi Galseran

ENRIK: Ne, i meni isto, ali 'ajde... Ti i ja se ne poznamo. Ali lako se može desiti da sretnemo nekog poznatog.

FERAN: Pa šta?

ENRIK: Čoveče, pa bilo bi malo nasilno. (...)

Kroz dvokrilna vrata ulaze MERSE DEGAS i KARLES BUENO. Trideset i neka. MERSE nosi elegantan komplet. KARLES, manje zvanično, pantalone i sportski sako, bez kravate. Minduša na jednom uvetu.

KARLES, obraća se MERSE: Uđi, uđi.

MERSE: Ne, uđi ti.

KARLES: Molim te.

MERSE, smejući se: Zašto? Zato što sam žena?

KARLES: Da, zato što si žena.

MERSE: U redu, ulazim. Ali ne zato što sam žena. (*Ostalima.*) Dobar dan.

FERAN i ENRIK: Dobar dan.

KARLES: Dobar dan. (*Predstavlja se.*) Karles Bueno.

KARLES pruža ruku FERANU.

FERAN: Feran Auže.

Svi se rukuju dok se predstavljaju.

MERSE: Merse Degas.

ENRIK: Enrik Fon.

Svako svakom pruža ruku.

KARLES: Vi ćete nas intervjuisati?

ENRIK: Ne, ne, mi smo... i mi smo ovde zbog intervjua.

Bivoli (jedna urbana basna)

Pau Miro

Prevod prve od tri drame koje čine pozorišnu trilogiju *Bivoli, Lavovi, Žirafe* katalonskog dramaturga Paua Miroa (Pau Miró, 1974), pratio je u formi titlovanog prevoda izvođenje predstave nastale po ovom tekstu, *Bufali (jedna urbana basna)*, beogradske trupe Teatro Dislocado. Predstava je premijerno izvedena u okviru programa Katalonskih dana u Beogradu, maja 2010. godine.

Naslov originala:

Pau Miró,
Búfals (una faula urbana)

Odlomak je preuzet iz radne verzije prevoda Hristine Vasić.

**Maks je umro kada je ima 8 godina,
za dva dana i tri nedelje napunio bi 9.
Jedne noći je nestao.
Otac nam je rekao da ga je
odveo neki lav
i da se više nikada neće vratiti,
jer kada te se lavovi dočepaju
nemoguće je pobeći.
Na njegov rođendan,
na dan kada bi Maks napunio 9 godina,
dobili smo na lutriji.
Mnogo novca.
Ne baš.**

(...)

starija sestra

Krdo bivola može da se kreće jedino brzinom najsporijeg bivola, kada ih napadnu, najsporiji prvi dobiju batine. Pre ili kasnije, najstariji bivoli shvate da više nisu korisni i da njihova sporost dovodi krdo u opasnost. Odvajaju se, kriju se, nestaju; ne žele da ih vide u poslednjim danima života. To je uradio i otac, a možda i majka. A ono što se desilo Maksu...

Tišina

**Nama se činilo mnogo.
Brzo se potrošio.
Otac nas je pitao šta želimo,
mogli smo da tražimo bilo šta.
Šta smo najviše želeli.
Nismo tražili ništa.
Ništa nam nije padalo na pamet.
Bili smo previše uznemireni.
Trave i grane koje smo žvakali
postajale su tvrđe,
a i lišće se činilo gorčim.
Bilo je teško progutati.**

----->>

Bivoli (jedna urbana basna)

Pau Miro

Otac je napravio dogovor sa lavovima: život jednog od njegovih mladunčadi u zamenu za to da ostave na miru sve ostale. Ove vrste dogovora su uobičajene u kraju u kom smo odrasli.

Tišina

Ali zašto Maks a ne ma ko od nas? Maks je bio njegov omiljeni sin, a bio je i naš omiljeni brat. Bio je najbrži, najspretniji, najpametniji, a ubrzo bi bio i najjači. Zašto je otac izabrao njega? Kada bih razmišljala krivo, rekla bih da je to uradio da ga nijedan dominantni mužjak ne bi zasenio pre vremena, ali ne mogu tako da razmišljam, otac je učinio ono što je bilo najbolje za nas. Je li pružio šansu slabijima? Zašto? Ne znam, nisam još uvek uspela u potpunosti da shvatim.

Tišina

Možda bi zaista Maks ubrzo postao dominantan a mi ostali se nikada ne bismo borili da to isto budemo, možda je zaista otac imao sve to u onoj svojoj tvrdoj glavi, i znao da bismo se mi ostali bolje snašli ako bi postojala mogućnost da dominiramo, a samim tim i da se borimo i razidemo se. Otac je imao rane na vratu i na leđima, zadobio ih je u mladosti, govorila je majka, u krdu iz kog potiče otac, on je bio od onih slabijih i znao je bolje nego iko da su upravo slabi oni kojima je potrebno malo više pomoći nego ostalima. Ma koji bio razlog zbog kog je žrtvovao Maksa umesto nekoga od nas, sigurna sam da je postupio najbolje što je mogao. Kad ja budem bila majka, nadam se da ću biti dobar roditelj skoro kao oni. U trećem sam mesecu...

Mrak

Predstava *Rekvijem za Lorku*, kao svojevrsan omaž pesniku u formi pozorišnog sola, premijerno je izvedena u Ustanovi kulture Palilula u Beogradu, februara 2014.

Totlovani prevod na srpski u celini je pratio izvođenje ove predstave, u režiji Hristine Vasić i izvođenju glumca Rodriga Marko del Ponta. Originalnu muziku za predstavu komponovao je i odsvirao pesnik i prevodilac Slobodan Ivanović.

Naslov originala:
Federico García Lorca,
Rosita la soltera

Odlomak je iz radnog izdanja prevoda Hristine Vasić.

ROSITA: Navikla sam se da živim tolike godine van sebe, misleći na nešto što je bilo daleko. Sada, kada to više ne postoji, i dalje se vrtim u krug na nekom hladnom mestu, tražeći izlaz koji verovatno nikada neću pronaći. Sve sam znala. Znala sam da se oženio, zadužio je jednu milostivu dušu da mi to kaže, a ja sam i dalje primala njegova pisma, u iščekivanju punom jecaja koje me je i samu užasavalo. Da ljudi nisu pričali, da niko osim mene nije znao, njegova pisma i njegove laži hranili bi moju obmanu kao i prve godine njegovog odsustva. Ali svi su znali i u mene je bio uprt prst koji je ismevao moju skromnost verenice i bojio nekim grotesknim bojama moju usedeličku lepezu. Svaka godina koja bi prošla, bila je kao neki intimni deo odeće koji su ljudi strgli sa moga tela. I danas se udaje jedna drugarica, pa druga, pa treća. I sutra dobije dete i ono poraste, i dođe da mi pokaže svoje ocene, i zidaju nove kuće, i pevaju nove pesme... A ja i dalje ista, isto uzdrhtala, ista. Ja, isto kao i pre, orezujem iste karanfile, gledam iste oblake. I jednog dana siđem u šetnju i shvatim da ne poznajem nikoga. Zaostajem za devojkama i momcima jer se umaram, a jedan od njih kaže: "Eno je babadevojka", a drugi, divan, kovrdžave kose, dodaje: "Ovu niko ne bi ni pipnuo". A ja ga čujem i ne mogu da vrištim, nego 'ajmo napred, usta punih otrova i sa ogromnom željom da pobegnem, da izujem cipele, da se odmorim i ne pomerim se više, nikad više iz svog ćoška.

Već sam stara. Juče sam čula dadu kako kaže da bih ja još uvek mogla da se udam. Nipošto! Već sam izgubila nadu da ću se udati za koga sam želela i za koga želim. Sve je gotovo... Ali ipak, uprkos izgubljenim snovima, ležem i ustajem sa najužasnijim od svih osećanja, a to je osećanje mrtve nade. Želim da pobegnem, želim da ne vidim, želim da ostanem vedra, prazna. Ali ,uprkos tome, nada me sustiže, opseđa, grize me kao vuk na izdisaju kad stisne zube poslednji put.

Prevod teksta *Ring-side*
agentinskog dramaturga
Daniela Veronesea
(Daniel Veronese, 1955)
osnova je za vlastiti projekat
režije čija je realizacija u toku.

Naslov originala:
Daniel Veronese,
Ring-side

Odlomak je uzet iz radnog izdanja
prevoda Hristine Vasić Tomše.

Svi uznemireno iščekuju tuču.

Mesto je pravougaono.

Belo.

Njegova belina zaslepljuje kad gledaš.

Zaslepljuje kad gledaš pažljivo nekoliko minuta.

Ne smeš da gledaš više od tri ili četiri minuta.

Potom treba da odmoriš oči na nečem crnom.

Malo kasnije ponovo možeš da gledaš, još tri ili četiri minuta.

Zatim ponovo odmoriš oči da bi ponovo gledao, i onda odmoriš.

Da bi ponovo gledao.

**Već slepi roditelji preklinju svoju decu: ne gledajte još uvek belinu ringsajda,
deco naša koja vidite; gledaćete je na miru kada mi više ne budemo na nogama.**

Četiri strane. Dve duže od druge dve.

Pravougaonik.

Njegov oblik nije proizvoljan.

U njemu su dve grupe.

Po jedna sa svake uže strane pravougaonika.

Dve grupe, dve gomile, dva stada zaslepljena ili za zaslepljivanje.

S leva, žene, gole.

Namazane uljem kao brodski pacovi.

Preplanuli mehanizmi borbe.

Ring-side
Daniel Veronese

Grupa s desna.
Izdvaja se jedna jedina žena.
Jedna jedina žena predvodi grupu s desna.
Bela haljina. Retka kosa. Dubok pogled.
Po tome je prepoznatljiva.
Ne sada.
Kasnije ću govoriti o njoj.
Kasnije ću reći njeno ime.

Svake godine tuča je sve krvoločnija.
Satima se čini da smrt dolazi. Ona je ljubavnica sigurna u sebe, kažu neki.
Hiljade očiju gleda beli prostor.
Hiljade očiju pažljivo prati bitku.
U tome je opasnost.
Ne treba gledati prostor duže od tri uzastopna minuta.
Tik, tak.
Pet maksimalno.

Za šta se tuku ove godine?
Za nekog čoveka? Neku ženu? Za neku veliku životinju?
Neki jedinstven predmet.

Ovogodišnja bitka vodi se da bi se dobio mladić.
Mladić je nagrada.

Prevodi pozorišnih kodmada *Lavirint* i *Pik-nik* nastali su tokom izrade diplomskog rada na temu dela španskog avangardnog dramaturga Fernanda Arabala (Fernando Arrabal, 1932). Prevodi nisu objavljeni.

Naslov originala:
Fernando Arrabal,
El laberinto

Odlomak je uzet iz radne verzije prevoda Hristine Vasić.

Scenu u potpunosti zauzima lavirint sačinjen od ćebadi. Ćebad su okačena, kao kad se suši veš, o žice koje presecaju scenu u svim pravcima.

Na desnoj strani: mali nužnik, mračan i prljav. Nužnik ima jedan mali prozor sa rešetkama koji ga povezuje sa prostorom lavirinta na sred scene.

Sve ovo, to jest, ono što gledalac vidi, predstavlja samo jedan jako mali deo ogromnog parka-lavirinta okruženog ćebadima.

U nužniku na zemlji leže ESTEBAN i BRUNO. Medusobno su povezani lisicama na gležnjevima.

BRUNO je veoma bolestan i gotovo da ne može ni da se pomeri. Takođe je veoma prljav i ima bradu od nekoliko dana. ESTEBAN nosi prilično čisto odelo i izgleda zdravo.

BRUNO: Žedan sam. (*Pauza. Napreže se da progovori.*) **Daj mi vode.**

(*ESTEBAN nastavlja da turpija, nameravajući da time preseče lisice.*)

BRUNO: (*Tanušnim glasom.*) **Mnogo sam žedan.**

(*ESTEBAN razjaren, dovuče se do WC šolje. BRUNO glasno kuka. ESTEBAN povlači lanac na kazančetu; rukama uzima malo vode i daje je BRUNU. Odmah zatim ponovo pokušava da skine lisice.*

Veoma se trudi; to očigledno nanosi bol BRUNU, pošto ESTEBAN jako vuče za lisice. Ovaj kuka.)

ESTEBAN: Ne kukaj toliko. (*Nastavlja svoj posao. BRUNO se opet žali.*) **Je l' mi tako pomažeš?**

(*Pauza.*) **Potruđi se malo. Pusti me da pokušam da izađem.** (*Pauza.*) **Ovo je jedini način da nam se pravedno sudi.** (*Pauza.*) **Čim se oslobodim, otići ću do suda i tražiću da se bez predrasuda i sasvim strogo razmotri naš slučaj. Dobro, naravno da neću reći da smo anđeli, jer to ne bi bilo tačno, ali ću ih naterati da uvide nepravdu koja je učinjena prema nama.**

BRUNO: Žedan sam.

ESTEBAN: Opet!

BRUNO: *(Iskrpljen.)* Mnogo sam žedan.

ESTEBAN: Sačekaj da završim. Kad se oslobodim, daću ti vode koliko god hoćeš.

(BRUNO kuka. ESTEBAN predano nastavlja svoj posao. Oraspoloži se, čini se da će skinuti lisice. BRUNO zakuka veoma glasno i slobodnom nogom šutira ESTEBANA, uprkos svojoj iznemoglosti.)

ESTEBAN: *(Veoma razjaren.)* Ne počinji opet! Bar me ostavi na miru i ne šutiraj me.

BRUNO: Žedan sam.

ESTEBAN: Čekaj malo.

(ESTEBAN nastavlja da turpija lisice. S vremena na vreme jako povuče.

BRUNO kuka sve više i više i šutira ga.)

ESTEBAN: Kako da ti objasnim? Pusti me da radim. To je jedina šansa koju imamo. Ili ti možda hoćeš da ostaneš u ovom ćošku ćitavog života?

BRUNO: Žedan sam.

ESTEBAN: *(Iznerviran.)* Idem.

(ESTEBAN mu daje vodu nakon povlačenja lanca.)

ESTEBAN: Jesi sad miran?

(Nastavlja da turpija. BRUNO kuka.)

ESTEBAN: Skoro je gotovo. *(Veoma srećan.)* Poslednji potez i slobodan sam.

(BRUNO ga šutira jače nego ikad, izuzetno ga ometajući. ESTEBAN se brani glavom i nastavlja da turpija pun entuzijazma. BRUNO kuka.)

Lavirint
Fernando Arabal

BRUNO: Mnogo sam žedan.

ESTEBAN: Samo trenutak.

(BRUNO ga ometa sve više i više. ESTEBAN i dalje turpija. Najzad, uspeva da preseče lisice. Oslobađa se.)

BRUNO: Žedan sam.

(ESTEBAN mu daje vodu i momentalno izlazi iz nužnika. BRUNO, uprkos svojoj slabosti, pruža ruke ka njemu da bi ga zadržao)

BRUNO: Mnogo sam žedan.

(BRUNO ostaje da leži u nužniku. ESTEBAN u dvorištu, promišlja se. Najzad odlučno ulazi u lavirint od ćebadi. Potom nestaje. Tišina. Pojavljuje se. Upućuje se ka prozoru nužnika. Gleda unutra.

BRUNO se jedva pridiže s naporom.)

BRUNO: Žedan sam.

(ESTEBAN beži užasnut. Ali pre no što uđe u lavirint od ćebadi, promišlja se. Najzad, nestaje među njima. Tišina. Pojavljuje se, ponovo, veoma zadihan kao da je u punoj brzini pretrčao ceo lavirint. Upućuje se ka prozoru nužnika. Gleda kroz rešetke. BRUNO se jedva pridiže sa velikim naporom.)

BRUNO: Žedan sam.

(ESTEBAN beži prestravljen. Upućuje se ka lavirintu od ćebadi. Promišlja se pre nego što uđe u njega. Nestaje. Tišina. Pojavljuje se. Ide ka prozoru. BRUNO se pridiže. Promišlja se. Nestaje. Tišina. Pojavljuje se. Ista igra. ESTEBAN se pojavljuje ponovo jako zadihan. Među ćebadima pojavljuje se MIKAELA)

MIKAELA: Šta vi radite u mojoj kući?

ESTEBAN: Izgubio sam se. Tražim način da izađem. (Pauza.) Ne nalazim izlaz. Kružim i kružim po dvorištu među ćebadima i kad pomislim da sam ga našao, ispadne da se opet vraćam ovde.

KONTAKT

HRISTINA9@GMAIL.COM

SKYPE ID: HRISTINA.VASIC

+49 15 75 032 0033

+386 40 237 886

+381 63 85 33 085